

Eiropa spiedīs lauksaimniekus mainīties

Tuvākajos gados lauksaimniecībā sāksies būtiskas pārmaiņas, kas saistītas ar jaunajām Eiropas iniciatīvām, kuru iedzīvināšanā tiek saredzēti konkurētspējas riski, to novēršanai zemniekiem un lēmumu pieņēmējiem jāstrādā kopā

Teksts Māris Ķirsons

Foto Rītvards Skuja/Dienas Business, LETA

Tādu ainu iezīmē DB aptaujātie dažādu jomu lauksaimnieki. Vienlaikus skanēja atziņa, ka pārtika bija, ir un būs vajadzīga cilvēkiem neatkarīgi ne no kādiem apstākļiem.

Neskaidrību migla

Latvijas Cūku audzētāju asociācijas valdes locekle Dzintra Lejniece par lielāko nākamo gadu izaicinājumu uzskata Eiropas Zaļā kursa ļoti ambiciozo uzstādījumu ieviešanu dzīvē. “Dzīvnieku labturība, vide, klimata pārmaiņas,” būtiskākos izaicinājumus min D. Lejniece. Viņa atgādina, ka cūkkopība Eiropā ir ļoti industriāla sfēra. “Turklāt uzstādījumi un gaidas nereti ir augstākas, nekā ražotāju iespējas tās ieviest, un pat augstākas nekā nepieciešamība pēc tām,” skaidro D. Lejniece. Kā vēl vienu būtisku izaicinājumu viņa min vegānu kustību pasaulē. Paēdušas planētas kontekstā ir jautājums par proteīnu no dzīvniekiem vai augu valsts. “Ja raugās uz proteīnu no dzīvniekiem, tad jautājums ir, kādā veidā to ražot tā, lai pietiktu visiem un cilvēku pirktspēja būtu tāda, kas ļautu to iegādāties,” skaidro D. Lejniece. Viņa nenoliedz, ka pašreizējais produktu pašizmaksas līmenis nevarēs saglabāties, un tas nozīmē, ka cenu pieaugums nākotnē būs neizbēgams. Ražotāji uztraucas par savu konkurētspēju nākotnē, it īpaši, ja nav skaidrs, kas ir sākotnējais references atskaites punkts – gads, dzīvnieku blīvums, augu aizsardzības līdzekļu lietošanas apmērs? “Neesam vienīgi, jo arī citu valstu, piemēram, Somijas ražotāji, jautā, kā samazināt antibiotiku lietošanu dzīvniekiem par 50%, ja tās nelieto – nav, no kā ražot,” tā D. Lejniece. Viņa norāda, ka vecajās ES dalībvalstīs ir daudz intensīvāka ražošana nekā jaunajās. “Skandināvijas un Baltijas valstīs ir salīdzinoši daudz zaļākas,” tā D. Lejniece. Viņa norāda, ka dzīvojam pārmaiņu laikā un stagnācija nav nedz iespējama, nedz arī attaisnojama, jo būs jāpielāgojas un jāpārkartojas atbilstoši jauninājumiem. “Raiņa daiļdarbā ir teikts – “pastāvēs, kas mainīsies”, un tas attiecas uz mums visiem,” tā D. Lejniece. Vienlaikus cilvēkiem pārtika bija, ir un būs vajadzīga. “Pašlaik esam ļoti pārtikuši, pateicoties pārtikas cenu pieejamībai, bet, kāda situācija būs nākotnē, to rādīs laiks,” tā D. Lejniece.

Emisijas mazinās ar efektivitāti

“Emisijas,” tā uz jautājumu, kas ir būtiskākais izaicinājums nākotnē, atbild Lauksaimniecības statūtsabiedrību asociācijas izpilddirektors Kaspars Melnis. Viņš uzskata, ka ar problēmām saskarsies

“Ja saimnieks savus laukus miglo vienu reizi gadā, tad viņam nav iespēju to samazināt par 50%, jo pusi lauka apstrādāt ar augu aizsardzības līdzekļiem nav ne ekonomiski pamatoti, ne arī lietderīgi,

Jānis Grasbergs.

gan lopkopība, gan graudkopība, kaut arī katrā no sfērām tās būs citādākas. “Ir liels spiediens gan no Eiropas institūcijām, gan arī no sabiedrības daļas par emisiju samazināšanu, taču, lai to īstenotu, ir nepieciešamas investīcijas ražošanā, tai jākļūst efektīvākai,” tā K. Melnis. Viņš atgādina, ka tajā pašā laikā svaiga piena iepirkuma cenas pašlaik ir zemākas, nekā tās bija pērn vai aizpērn. “Par kādiem līdzekļiem lai īstenojam šos ambiciozos emisiju samazināšanas plānus?” jautā K. Melnis. Jāņem arī vērā, ka ik gadu lopkopības sektors piedzīvo sarūkšanu. “Ik gadu šajā sektorā strādāt kļūst arvien grūtāk, prasības pieaug, līdz ar to, visticamāk, samazināšanās tajā turpināsies,” prognozē K. Melnis. Viņš uzskata, ka emisiju samazināšanas prasības liks strādāt efektīvāk, un, ja to nespēs, tad no